

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Lenky Krupíckové a Davida Hipšra v právní věci žalobců: **a) L. K.** a **b) M. K.**, zastoupeni Mgr. Ing. Jiřím Horou, advokátem se sídlem Moravské náměstí 15, Brno, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2/2, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2021, č. j. 9 A 124/2019-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 7. 2019, č. j. MHMP 1214310/2019, zamítl odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 17, odbor výstavby (dále též „stavební úřad“) ze dne 11. 4. 2018, č. j. UMPC17 005992/2018/VYS/Př. Uvedeným rozhodnutím vydal stavební úřad k žádosti stavebníků P. D. a T. L. N. (dále též „stavebníci“) dodatečné povolení ke změně jejich stavby – přístavbě k východní stěně řadového rodinného domu č. p. X, umístěného na pozemku parc. č. X, k. ú. Ř., a současně zamítl námitky účastníků řízení.

II.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadli žalobci žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou.

Nepřisvědčil žalobcům, že by umístěním povolené stavby byla nepřiměřeně narušena pohoda jejich bydlení. Co se týče jejího narušení v důsledku imisí pohledem, poukázal soud na to, že se rodinné domy žalobců a stavebníků včetně přilehlých zahrad nachází v řadové zástavbě, kde z povahy věci není takové soukromí jako u samostatných rodinných domů. Imisím pohledem se v takové situaci nedá vyhnout, lze je pouze vhodnými prostředky omezit. Posuzovaná stavba přitom představuje pouze rozšíření již existující terasy, které je právě kvůli imisím pohledem opatřeno předstěnou. Na straně stavebníků navíc navazuje na hraniční zeď mezi oběma pozemky vzrostlý živý plot, který omezuje výhled stavebníků na pozemky žalobců. Lze proto usuzovat na to, že stavebníci ani nezamýšlejí narušovat soukromí žalobců. Omezení pohody bydlení imisí pohledem proto dle soudu nepřekročilo přípustnou míru. K narušení pohody bydlení žalobců v důsledku instalace předstěny na hraniční zdi městský soud uvedl, že vlastník nemovitosti nemá žádné garantované právo, aby byl výhled z jeho oken zachován bez jakýchkoliv změn. Má právo na ochranu před takovými zásahy, jejichž důsledkem by byla úplně ztráta výhledu, nebo by odnětí výhledu bylo kombinováno s dalšími nepříznivými vlivy (zastínění, zamezení proudění vzduchu). Nic takového nebylo v dané věci zjištěno. Podle městského soudu správní orgány rovněž správně vycházely z toho, že stavebníkům svědčí vlastnické právo k hraniční zdi v rozsahu povolené stavby. Stavebníci jsou totiž oprávněni užívat hraniční zeď až do poloviny její tloušťky, přičemž k překročení této hranice při ukotvení předstěny nedošlo. Městský soud neshledal důvodnou ani námitku, v níž žalobci dovozovali rozpor povolené stavby s čl. 8 odst. 6 vyhlášky č. 26/1999 Sb. Hl. m. Prahy o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze (dále též „OTPP“). Zdůraznil, že žalobci byli oprávněni dovolávat se pouze takové nezákonnosti, která nastala v jejich právní sféře. Námitka směřující proti odstupové vzdálenosti povolené stavby od přiléhajícího terénu se však netýká jejich pozemku, nýbrž pozemku sousedícího s rodinným domem stavebníků z druhé strany, který není ve vlastnictví žalobců. Nic tak nenasvědčuje tomu, že by namítanými skutečnostmi byla nebo mohla být přímo dotčena sféra žalobců. Ti ani takový zásah netvrdili. Žalobci tak nebyli aktivně legitimováni k podání předmětné námítky. Pro úplnost městský soud dodal, že správní orgány se s danou námitkou vypořádaly věcně správně.

III.

[3] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) podali proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Shledávají citelný zásah do své pohody bydlení, neboť terasa do velké míry ční nad terénem a její návštěvníci mají přímý pohled na zahradu stěžovatelů. S ohledem na rozšíření terasy již tuto situaci nelze řešit živým plotem. Skutečnost, že jde o řadovou zástavbu nemůže podle stěžovatelů znamenat rezignaci na otázku ochrany soukromí. Naopak, o to více je nutné chránit pohodu bydlení sousedních domů a dále nesnižovat míru soukromí povolením rozšíření terasy. Po realizaci rozšíření terasy nelze, na rozdíl od předchozího stavu, zajistit soukromí stěžovatelů. Omezení pohody bydlení imisemi pohledem proto již překročilo míru přiměřenou poměrům. Městský soud nahlížel chybně i na omezení výhledu stěžovatelů způsobené realizací předstěny. Nelze souhlasit s tím, že by stěžovatelé požívali ochrany pouze v případě ztráty výhledu. Výhled do prostoru či na oblohu je součástí pohody bydlení a je nezbytné poměřovat individuálně právo na pohodu bydlení s právem na realizaci stavby. Městský soud navíc pominul, že stavební úřad měl k dispozici dva posudky na výpočet změny osvětlení domu souseda.

pokračování

Ačkoli posudek stěžovatelů byl zpracován autorizovaným odborníkem, vzal do úvahy pouze posudek stavebníků. Správní orgány i městský soud dále zcela pominuly, že kotvy pro předstěnu jsou navrtány nejen do hraniční zdi, ale i do oplechování na její horní části. To je jednak v rozporu s projektovou dokumentací, dále tím dochází k narušení řádného odtoku vody z oplechování a zejména je stěžovatelům zamezeno realizovat údržbu či opravy zdi a oplechování. Předstěna se tedy nachází přímo na hranici pozemků a vytváří souvislou stěnu s hraniční zdí. Stěžovatelé se neztotožňují ani s tím, že jim nepřísluší uplatňovat námitku nedodržení odstupové vzdálenosti stanovené v OTPP. Jestliže nebyla odstupová vzdálenost dodržena, neměl stavební úřad stavbu dodatečně povolit bez ohledu na to, zda dotyčný soused vznesl příslušnou námitku. Městský soud pak chybně uzavřel, že nedošlo ke změně odstupové vzdálenosti. Z uvedených důvodů stěžovatelé navrhuji, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti k námitce narušení pohody bydlení zdůraznil, že oba rodinné domy jsou v řadové zástavbě, u níž je nemožné dosáhnout úplného soukromí. Provedení předstěny pak bylo důsledkem opakovaných námitek stěžovatelů. Za takové situace nastalý stav nepředstavuje mimořádné obtěžování pohledem, které by překročilo přípustnou míru přiměřenou poměrům v dané lokalitě. Žalovaný se ztotožnil s městským soudem rovněž v tom, že vlastník nemovitosti nemá garantované právo na zachování výhledu z oken bez jakýchkoliv změn. Ten přitom není v projednávaném případě omezen nad akceptovatelnou míru. Co se týče pominutí různosti posudků na výpočet osvětlení domu, nebyla tato námitka vznesena v řízení před městským soudem. Ten se jí tak nemohl logicky zabývat. Námitka, že stavba byla provedena částečně v rozporu s dokumentací, nebyla v dosavadních řízeních vůbec uplatněna. Pokud však došlo k provedení stavby odlišně od stavební dokumentace, je na posouzení stavebního úřadu, zda je tato změna způsobila vyvolat nové řízení o odstranění stavby, či její části. Podle žalovaného městský soud správně vypořádal i námitku týkající se tvrzeného porušení OTPP. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatelé sice výslovně namítají, že uplatňují důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, nicméně žádné konkrétní námítka, které by byly podřaditelné pod uvedené ustanovení, neuvádí. Sám Nejvyšší správní soud pak při přezkumné činnosti neshledal v postupu městského soudu žádné vady mající vliv na zákonnost napadeného rozsudku, k nimž by musel přihlédnout z moci úřední, ani jeho nepřezkoumatelnost. Z hlediska srozumitelnosti a důvodnosti tvoří argumentace

obsažená v napadeném rozsudku koherentní celek, ze kterého je zcela zřejmé, jaké úvahy a důvody městský soud vedly k jím učiněným závěrům. Městský soud tak plně dostal požadavkům ustálené judikatury kladeným na odůvodnění soudních rozhodnutí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, č. 34/1996 Sb. ÚS, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, č. 85/1997 Sb. ÚS, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52 a ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76).

[8] Předmětem sporu v projednávané věci je rozšíření terasy na úrovni 2. nadzemního podlaží rodinného domu stavebníků a její zastřešení. Ze správního spisu plyne, že terasa byla rozšířena v prostoru mezi zahradním schodištěm rodinného domu stavebníků a společnou hraniční zdí s domem stěžovatelů o 2,075 m směrem do zahrady stavebníků. Hrana její pochozí plochy je umístěna ve výšce 1,37 m nad přilehlým upraveným terénem. Rozšíření je navrženo jako betonová deska, provedená do trapézových plechů jako do ztraceného bednění. Půdorysný rozměr rozšíření je cca 2,1 x 3,5 m. Konstrukce je uložena do kapes ve zdivu na obvodě stávající terasy formou příčných nosníků a na vnějším obvodě je podepřena ocelovými sloupy. V prostoru terasy u hraniční zdi je navržena předstěna o výšce 2 m tvořená ocelovým rámem s demontovatelným opláštěným obkladem z desek Cetris. Ocelový rám bude dle projektové dokumentace s datem aktualizace 3. 9. 2014 (dále též „projektová dokumentace“) zakotven do hraniční zdi prostřednictvím kotevních plechů p4-80/140 mm a mechanických kotev M8x50 (2 ks na jeden plech), a to na šesti místech. Hraniční zeď je široká 15 cm.

[9] Stěžovatelé namítají, že uvedeným rozšířením terasy došlo k narušení jejich pohody bydlení. Za současné situace totiž není dostatečně chráněno jejich soukromí, neboť osoby nacházející se na rozšířené terase mají přímý pohled na jejich zahradu, aniž by bylo možno zajistit ochranu soukromí jako tomu bylo před rozšířením terasy.

[10] Městský soud (a ostatně rovněž stěžovatelé) správně identifikoval, že při hodnocení uvedené námítky je stěžejní posoudit, zda je narušení soukromí po rozšíření terasy přiměřené poměrům. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 2. 2006, č. j. 2 As 44/2005-116, v němž mimo jiné vymezil „pohodu bydlení“, není možné akceptovat, pokud by v podstatné míře došlo k vybočení „od obecných oprávněně požadovatelných standardů se zohledněním místních zvláštností dané lokality.“

[11] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře (srov. např. rozsudky ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 As 168/2016-28 či ze dne 31. 5. 2017, č. j. 4 As 62/2017-37) konkrétně k problematice imisí pohledem setrvale odkazuje na rozsudek ze dne 12. 12. 2001, sp. zn. 22 Cdo 1629/99, v němž Nejvyšší soud dovodil, že „[a]by bylo možno obtěžování pohledem považovat za imisi, muselo by jít o mimořádnou situaci, při které by bylo soustavně a závažným způsobem narušováno soukromí vlastníka nebo uživatele sousední nemovitosti; zpravidla by šlo o případy, kdy vlastnické právo by bylo zneužíváno k nahlížení do sousední nemovitosti za účelem narušování soukromí sousedů anebo by došlo ke stavební změně, umožňující nahlížení do dosud uzavřených prostor, přičemž tuto změnu by neodůvodňovaly oprávněné zájmy toho, kdo změnu provedl. Při posuzování věci je třeba přihlížet k oprávněným zájmům všech účastníků řízení. Je též třeba vycházet ze skutečnosti, že obecně nelze ukládat těm, kdo mají faktickou možnost

pokračování

nahlížet do cizích oken, aby provedli taková opatření, kterými by tuto možnost vyloučili; to by znamenalo, že vlastníci nemovitostí by byli nuceni je ohradit takovým způsobem, že by z nich nebyl možný výhled na cizí nemovitosti, resp. by byli nuceni zřizovat okna situovaná jen tak, že by z nich nebylo vidět sousední nemovitosti. Stejně by bylo třeba ohradit veřejná prostranství, ze kterých je vidět např. do oken bytů. Proto je - v souladu s dlouhodobě respektovanými zvyklostmi - na tom, kdo se cítí být obtěžován pohledem, aby provedl opatření, která by tomuto obtěžování zabránila. Tomu odpovídá praxe pořizování záclon, závěsů, žaluzií, neprůhledných plotů apod., těmi, kdo nechtějí být takto obtěžováni, nikoliv těmi, kdo by mohli do domů, příp. jiných nemovitostí nahlížet.“

[12] V projednávaném případě se rodinné domy stěžovatelů a stavebníků nachází v řadové zástavbě. Jak již zmínil městský soud, z povahy řadové zástavby vyplývá, že k určitému omezení soukromí bude docházet prakticky vždy. Je však nezbytné souhlasit se stěžovateli, že není možné zcela na ochranu soukromí rezignovat pouze z toho důvodu, že vlastní rodinný dům v řadové zástavbě. To však ani městský soud neučinil. Pouze dospěl k závěru, že narušení soukromí není v daných poměrech nepřiměřené. Krom místní zvláštnosti dané lokality, která spočívá právě v tom, že se jedná o řadovou zástavbu rodinných domů, přitom dále poukázal na to, že rozšíření terasy je kvůli imisím pohledem směrem k pozemku stěžovatelů opatřeno předstěnou a že výhled z terasy stavebníků je rovněž omezen vzrostlým živým plotem na jejich pozemku, který bezprostředně navazuje na hraniční zeď. Úkolem Nejvyššího správního soudu je tedy posoudit, zda obстоjí argumentace městského soudu, že ani po rozšíření terasy nedochází k mimořádnému obtěžování nad míru přiměřenou místním poměrům, tj. nad přípustnou míru.

[13] Za tímto účelem je nezbytné se zabývat jak charakterem zástavby, tak rovněž charakterem provedených změn. V projednávaném případě došlo k rozšíření terasy. Ta je obvykle místem určeným k trávení volného času, na němž se budou osoby zpravidla zdržovat po delší dobu. V kontextu uvedené námitky tedy není možné výhledy z terasy připodobnit například k výhledům z okna, které budou za běžných okolností pouze nahodilého a krátkého charakteru. Terasa má již z podstaty věci značný potenciál k tomu, aby byla významným „narušitelem“ soukromí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2013, č. j. 4 As 97/2013-40).

[14] Na druhou stranu městský soud správně upozornil na to, že součástí rozšíření terasy (tedy prodloužení již existující terasy) v projednávané věci je i tzv. předstěna, která má zamezovat „bočnímu pohledu“ z terasy na pozemek stěžovatelů (jedná se o stěnu, která vede od střechy až po přední hranici terasy). Výhled z terasy je rovněž omezen vzrostlým živým plotem vysazeným na pozemku stavebníků, který bezprostředně navazuje na samotnou hranici obou pozemků. Na pozemek stěžovatelů je tedy dle spisového materiálu možné z terasy stavebníků vyhlížet *de facto* pouze přes čelní zábradlí. Takovéto vyhlížení je však již možné do jisté míry připodobnit právě nahodilým pohledům z okna, neboť za obvyklý způsob užívání terasy nelze považovat statické dlouhodobé stání u čelního zábradlí. Za běžných okolností tedy není možné očekávat, že by imise pohledem ze strany stavebníků vůči stěžovatelům dosahovaly nepřiměřené výše. Výše uvedené skutečnosti nenasvědčují tomu, že by stavebníci přistoupili k rozšíření terasy právě za účelem narušování soukromí stěžovatelů, když sami aktivně jednají tak, aby bylo jejich soukromí zachováno.

[15] Nejvyšší správní soud tak dospívá obdobně jako městský soud k závěru, že rozšíření terasy nenaplnuje obsah „*mimořádné situace, při které by bylo soustavně a závažným způsobem narušováno soukromí vlastníka sousední nemovitosti*“. Ostatně, v případě mírného rozšíření a navýšení živého plotu dojde k úplnému zamezení možnosti nahlížet z terasy stavebníků na pozemek stěžovatelů. Jak ovšem vyplývá z již výše citovaného rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1629/99, i navazujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2010, č. j. 7 As 13/2010-145: „*Pokud se totiž nejedná o obtěžování mimořádné, převyšující míru přiměřenou poměrům, je přednostně na tom, kdo se cítí být obtěžován, aby provedl opatření, která by tomuto obtěžování zabránila. [...] Stěžovatelé si nemohou osobovat právo na to, aby byla vyloučena každá stavební změna v jejich sousedství, která by podstatně snížila míru jejich soukromí.*“

[16] Nejvyšší správní soud tak s ohledem na výše uvedené uzavírá, že narušení soukromí stěžovatelů po rozšíření terasy stavebníků nepřekročilo s ohledem na provedená a existující opatření míru přiměřenou poměrům, a jeho vlivem nedochází k relevantnímu narušení pohody bydlení stěžovatelů. Uvedená námitka je tak nedůvodná.

[17] Stěžovatelé dále namítají, že realizací předstěny došlo k nepřiměřenému zásahu do jejich výhledu z domu, a to jak směrem do volného prostoru, tak na oblohu.

[18] Městský soud v předmětné otázce mimo jiné odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 As 166/2018-67, dle něž vlastník nemovitosti nemá právo na to, aby byl výhled z jeho oken zachován beze změn. Ochrana má být poskytována pouze před takovými zásahy, kterými dojde k úplné ztrátě výhledu, nebo u kterých je omezení výhledu kombinováno s dalšími nepříznivými vlivy, jako je například zamezení proudění vzduchu, vlhkost apod. A jelikož u stěžovatelů nebyl takový zásah zjištěn, nelze považovat omezení výhledu způsobené rozšířením terasy za nepřiměřené.

[19] Stěžovatelé v kasační stížnosti závěry městského soudu překrucují a posunují význam toho, co vyřkl. Městský soud totiž nekonstatoval, že pouze úplnou ztrátu výhledu by bylo možné považovat za nepřiměřenou. Městský soud zřetelně vycházel z toho, že by muselo dojít k nějaké významnější (kvalifikovanější) formě zásahu do práv stěžovatelů, aby bylo možné považovat omezení jejich výhledu za nepřiměřené. A takto uvedenou problematiku chápe rovněž Nejvyšší správní soud. Ten ve svém výše uvedeném rozsudku č. j. 5 As 166/2018-67 demonstrativně vyjmenoval určité situace, které jsou z pohledu omezení výhledu „kvalifikované“. Jednalo se právě buďto o úplnou ztrátu výhledu, či o omezenou ztrátu výhledu v kombinaci s dalšími nepříznivými vlivy, jako je například zamezení proudění vzduchu či vznik vlhkosti. Za takovou kvalifikovanou ztrátu výhledu by pak bylo zcela jistě možné považovat i významné omezení výhledu, který by byl určitým způsobem specifický (například na významnou architektonickou či přírodní památku, která byla jeho dominantou). Jedná se tedy vždy o individuální posouzení konkrétního případu. V jeho rámci je posuzována přiměřenost zásahu spočívajícího v omezení výhledu, v porovnání s přiměřeností omezení stavební činnosti. V potaz je tak nezbytné brát všechny okolnosti, a poměřit je na pomyslných miskách vah. Pokud převáží hodnota zachování výhledu (byť v kombinaci s dalšími okolnostmi) nad hodnotou provedení stavební činnosti, pak bude povolení takovéto stavební činnosti nepřiměřené. Nejedná se o binární situaci tak, jak ji nastiňují stěžovatelé, tedy že nepřiměřenost bude konstatována pouze tehdy, pokud by

pokračování

stavební činnost měla způsobit úplnou ztrátu výhledu, a naopak. Za standardní situace však bude nezbytné, aby vznikla alespoň nějaká „kvalifikovaná“ forma zásahu do práva na výhled, aby mohla převážit jeho ochrana nad právem provádět stavební činnost.

[20] V projednávané věci však stěžovatelé nic takového netvrdí. Omezují se na pouhé konstatování, že realizací předstěny došlo k nepřiměřenému zásahu do jejich výhledu z domu do volného prostoru i na oblohu. Takovéto omezení výhledu však nesplňuje výše uvedené vlastnosti, aby o něm bylo možno uvažovat jako o „kvalifikovaném“ zásahu do práv stěžovatelů. Ani ze správního spisu nevyplývá jakákoliv „kvalifikovanost“ způsobeného zásahu do výhledu stěžovatelů. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje s městským soudem, že v projednávané věci nedošlo k nepřiměřenému zásahu do práva stěžovatelů na výhled realizací rozšíření terasy, respektive její předstěny. Uvedená námitka je tak rovněž nedůvodná.

[21] Stěžovatelé rovněž namítají, že městský soud nesprávně posoudil přípustnost námitek týkajících se dodržení odstupu staveb, který stanovila OTTP.

[22] I v této otázce se však Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěry městského soudu. Stěžovatelé byli účastníky stavebního řízení dle § 109 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále též „stavební zákon“) jako vlastníci sousedního pozemku nebo stavby na něm, jelikož jejich vlastnické právo mohlo být povolovanou stavbou přímo dotčeno.

[23] Podle § 114 odst. 1 stavebního zákona může účastník řízení uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů, **pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo** nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě (zdůrazněno soudem).

[24] Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že úkolem správních soudů při přezkumu rozhodnutí správních orgánů je až na výjimky (například občanská sdružení chránící veřejný zájem) provést přezkum v rozsahu, v jakém dané rozhodnutí bezprostředně zasahuje do právní sféry žalobce. Úkolem správních soudů naopak není provádět obecnou kontrolu úkonů veřejné správy (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2015, č. j. 9 As 67/2014-48, ze dne 11. 4. 2014, č. j. 5 As 2013-50 a další).

[25] Tato myšlenka je provedena mimo jiné právě v § 114 odst. 1 stavebního zákona, kde je jazykově zdůrazněno, že účastník řízení může uplatnit námitky, je-li jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo.

[26] Stěžovatelé v projednávaném případě však v souvislosti s odstupy staveb žádný bezprostřední zásah do jejich právní sféry netvrdí. Namítají, že rozšířením terasy nebyl dodržen odstup staveb stanovený v OTTP, a to ve vztahu k pozemku souseda na druhé straně od pozemku stavebníků, tedy pozemku, který nevlastní.

[27] Předmětná námitka tedy nemá sloužit jako obrana proti zásahu správních orgánů do veřejných subjektivních práv stěžovatelů. Má obecně kontrolovat postup správních orgánů, respektive, extenzivně řečeno, chránit veřejný zájem. Ostatně, sami stěžovatelé v kasační stížnosti uvádějí, že „[n]elze se ztotožnit s tím, že nám nepřísluší námitku uplatňovat, protože my nejsme tímto porušením nijak dotčeni a ze strany druhého souseda nebyla námitka vznesena. Je zcela zřejmé, že předepsaná vzdálenost nebyla dodržena. A za takové situace nejde o to, zda ‚dotčený‘ soused vznesl či nevznesl námitku. Stavební úřad má vystupovat jako určitý garant toho, že stavba, která je realizována, bude v souladu s právními předpisy.“ Stěžovatelé se však v projednávané věci nenachází v pozici účastníků dle § 109 písm. g) stavebního zákona, jímž ochrana veřejného zájmu přísluší. Nachází se v pozici účastníků dle § 109 písm. e) stavebního zákona. A jako takovým jim přísluší pouze uplatňovat námitky proti přímému dotčení jejich vlastnických práv. Itato námitka stěžovatelů je tak nedůvodná. V podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na napadený rozsudek městského soudu, který obdobnou žalobní námitku řádně a obsáhle vyřadil.

[28] Nejvyšší správní soud se pak nebude zabývat tím, zda skutečně došlo k dodržení odstupu staveb stanoveného v OTHP. Z důvodu nepřipustnosti uvedené námitky by bylo nadbytečné tuto otázku blíže věcně posuzovat. Je však nutné oponovat tvrzení stěžovatelů, že městský soud uznal, že povolenou stavbou došlo k nedodržení odstupových vzdáleností stanovených v OTHP, a této otázce se nevěnoval pouze z důvodu nepřipustnosti dané námitky. Městský soud pouze shrnul pozice účastníků řízení k této otázce a nad rámec odůvodnění uvedl, že povolená stavba toliko „prodloužila“ stávající terasu směrem do zahrady, a nedošlo tak ke změně odstupu staveb. V tomto kontextu pak opět zdůraznil, že se v projednávané věci jedná o zástavbu řadových rodinných domů, které byly samy o sobě realizovány v rozporu s čl. 8 odst. 6 OTHP. Proti těmto závěrům ostatně i v kasační stížnosti stěžovatelé brojí. Do jisté míry je tak kasační stížnost v uvedené otázce navíc vnitřně rozporná.

[29] Stěžovatelé v kasační stížnosti rovněž namítají, že stavební úřad měl k dispozici dva posudky na výpočet změny osvětlení jejich domu. Domnívají se přitom, že se měl přiklonit k jimi předloženému posudku, případně měl zajistit další nezávislý posudek. Dále namítají, že stavba byla v určitém rozsahu provedena v rozporu s projektovou dokumentací. Tuto argumentaci však stěžovatelé poprvé uplatnili až v řízení o kasační stížnosti. Nic přitom nebránilo tomu, aby byly uvedené námitky uplatněny již v žalobě. Jedná se proto o nepřipustné námitky podle § 104 odst. 4 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 5 Afs 91/2012-41, či např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015, č. j. 6 As 68/2015-32, a ze dne 21. 8. 2020, č. j. 4 Afs 162/2019-47).

[30] Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[31] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelé v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný byl naopak v řízení o kasační

pokračování

stížnosti úspěšný; žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti mu však nevznikly, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu